

gen staar jo paa Dagsordenen i Dag. Naar vi ere færdige med denne Drøftelse — forhaabentlig før Kl. 4 —, begynder Forhandling om Grundlovsforandringen.

Men naar vi nu gaa til en Forhandling om en Grundlovsforandring, synes det mig givet, at denne ikke kan indskrænke sig til § 32, og det forslaar heller ikke at tage § 30 med, saaledes som det ærede Medlem fra Ringkøbing tænker sig. Hvis vi indskrænke os dertil, vil der ikke være Mægt og Styrke i Kravene om en Grundlovsforandring. Betingelsen for, at der skal blive Styrke i disse Krav, er, at der ikke blot sker en Udvidelse af Folketingets Vælgerkorps, men at der tillige foregaar en Afskaffelse af den privilegerede Valgret til Landstinget, at den almindelige Valgret gøres til Herre i begge Ting. I Kravet om en saadan Grundlovsforandring er der Fremtidsmuligheder for Demokratiet, i det er der Kraft og Styrke under de kommende Forhandlinger. Denne Vinter vil vise, hvilke Dele af dette Ting der er besjælet af et tilstrækkeligt demokratisk Sindelag til at være med i Arbejdet derfor.

J. C. Christensen: Jeg tror, at Forhandlingen om denne Sag i Virkeligheden saa godt som er afsluttet, idet de forskellige Synspunkter ere førte frem. Straks den første Dag viste det sig, at den højtærede Indenrigsminister aabenbart var i høj Grad nervøs ved Tanken om den Skæbne, dette Forslag monne faa, thi han udtalte, at enhver, der maatte vise sig at have Indvendinger derimod, i Virkeligheden var en Modstander og vilde lægge Sten i Vejen for Forslaget, og han lod skimte igennem, at Modstanden mod Forslaget kun kunde komme af partimæssige Grunde og ud fra partimæssige Synspunkter. Det ærede Medlem fra Holbæk (Røde) drev det dernæst endog saa vidt, at han mente, at Folketingsmændene af Venstre-reformpartiet have rejst ud for at sanke Sten til at stene Forslaget ned. Disse Udtalelser vidne om en besynderlig Nervøsitet lige overfor Forslagets Skæbne. Thi det maa Ministeriet gøre sig klart, at naar det kommer frem med et Forslag her i Tinget, maa Medlemmerne udtale deres Opfattelse af Forslaget, man kan ingenlunde paa Forhaand sige til Medlemmerne: Vogter eder for at komme med Indvendinger mod dette Forslag, thi saa er det Sten, I hente for at kaste dem i Vejen for Forslaget. Saaledes forholder det sig slet ikke. De Synsmaader, jeg har

gjort gældende, skulle nok vise sig — det kan den højtærede Indenrigsminister være overbevist om — at være dem, der ville blive de sejrende her under Forhandlingerne. De Synsmaader, jeg har gjort gældende, ere de Synsmaader, som Erfaringen har slaaet fast.

Vi ere siden 1894 mere og mere havnede i den Opfattelse, at der i dette Spørgsmaal kun er en af to Veje at gaa, ikke en af tre. Den Vej, som vi gik i 1894, lader sig i Virkeligheden ikke mere befare. Naar der i Fjor fra den daværende Konseilspræsident skete Henvendelse til Grupperne angaaende denne Vej, skete det, saa vidt jeg har forstaaet, fordi den daværende Konseilspræsident følte sig under Tryk af de daværende politiske Forhold. Han stod med en stor Sag, der skulde gennemføres, og han stod da overfor den Gang ikke sjældne Indvending, at Folketinget repræsenterede ikke selve Folket fuldstændigt, det var i Virkeligheden ikke noget tro Spejlbillede af Folket, og det maatte det være, naar der skulde falde en Afstemning om den Sag. Med det Tryk over sig ansaa han det for nødvendigt, at der gjordes et Forsøg, for at Forsvarssagen kunde undgaa det Skær. Han henvendte sig da til de forskellige Grupper under Forudsætning af, som han ogsaa udtalte, at alle Grupperne skulde give deres Tilslutning. Naar denne Forudsætning bristede, var Vejen spærret med det samme og kunde ikke befares. Denne Forudsætning bristede, og dermed var denne Vej spærret. Vi staa heller ikke med det politiske Tryk, der var over os den Gang, og jeg tænker ikke, at nogen for Alvor mener, at denne Vej skal aabnes.

Tilbage bliver da en af de to Veje, vi i Aarenes Løb ere blevne overbeviste om at skulle befare for at faa en Løsning af dette Spørgsmaal. Den første, at ændre Grundloven, syntes mest farbar i 1905—06. Den blev ikke ført til Ende, fordi man i Landstinget rejste Spørgsmaalet om de kongevalgte, men ikke fordi man rejste stærk Modstand mod selve Grundlovsændringen. Det Spørgsmaal, der standsede Sagen, laa i Virkeligheden udenfor selve det Spørgsmaal, som var paa Dagsordenen. Det stod mig da klart, at for nu at naa frem var det nødvendigt, at der blev gjort Forsøg ad anden Vej. Thi mange mente, at denne Vej maatte være farbar. Derfor udtalte jeg i Landstinget, at nu maatte det Forsøg gøres ad den anden Vej, nemlig ved at faa Grundlovs-